

CẦN GIỜ

Tiêu chí: A1

Tỉnh: Thành phố Hồ Chí Minh
Tình trạng bảo vệ: Khu Bảo tồn Sinh quyển và Nhân văn

Vĩ độ: 10°31'N
Kinh độ: 106°54'E
Diện tích: 75.740 ha
Độ cao: 0-4 m so với mặt biển

VCĐH / PVCĐH:

Không

Cảnh quan ưu tiên:

Không

Mô tả chung

VCQT này gồm toàn bộ diện tích của Khu Bảo tồn Sinh quyển và Nhân văn Cần Giờ nằm ở vùng ven biển miền Nam Việt Nam. Vị trí của VCQT này chính là vùng cửa sông nơi các sông Đồng Nai, Vàm Cỏ và Sài Gòn đổ ra biển. Phù sa bồi lắng của các con sông nói trên tạo ra một phức hệ bãi bùn gian triều nơi mà trước chiến tranh chống Mỹ đã từng là một vùng rừng ngập mặn tự nhiên rộng lớn. Tuy nhiên, hầu hết các diện tích rừng ngập mặn tự nhiên đã bị phá hủy bởi thuốc diệt cỏ do quân đội Mỹ sử dụng trong thời gian chiến tranh, và hiện nay sinh cảnh chủ yếu tại đây là rừng ngập mặn trồng và rừng mới tái sinh tự nhiên. Trong những năm gần đây, nhiều diện tích rừng ngập mặn đã bị quây vào bên trong các ao nuôi trồng thủy sản. Ngoài ra, trong VCQT này hiện vẫn còn nhiều diện tích bãi bùn và vài bãi cát gian triều rộng lớn¹.

Khu hệ chim: Những nét chính

Trong khi kiểu sinh cảnh ưu thế nhất tại VCQT Cần Giờ là rừng ngập mặn trồng không có giá trị cao đối với các loài chim, thì các bãi bùn và bãi cát gian triều tại VCQT này lại rất quan trọng đối với các loài chim nước di cư. Một số loài chim nước đang hoặc sắp bị đe dọa tuyệt chủng trên toàn cầu đã được ghi nhận tại VCQT trong đó có Choắt lớn mỏ vàng *Tringa guttifer*, Choắt chân màng lớn *Limnodromus semipalmatus*, Bồ nông chân xám *Pelecanus philippensis* và Giang sen *Mycteria leucocephala*. Ngoài ra, loài đang nguy cấp trên toàn cầu là Cò thìa mặt đen *Platalea minor* cũng đã từng được ghi nhận tại VCQT này, tuy nhiên có thể tin chắc rằng chúng không thường xuyên phân bố tại đây với số lượng lớn².

Loài	Tiêu chí VCQT	Tình trạng	VCQT khác	Ghi chú
Choắt lớn mỏ vàng <i>Tringa guttifer</i>	A1	EN	3	Một cá thể được ghi nhận vào tháng 7/1996 ¹ .
†Cò thìa mặt đen <i>Platalea minor</i>	A1	EN	8	Một con trưởng thành được quan sát vào tháng 3/1996 ² . Khu vực này chắc chắn không thường xuyên có một quần thể đáng kể của loài.
Bồ nông chân xám <i>Pelecanus philippensis</i>	A1	VU	6	Năm cá thể được quan sát vào tháng 12/1993 và sáu cá thể được quan sát vào tháng 7/1996 ¹ .
Choắt chân màng lớn <i>Limnodromus semipalmatus</i>	A1	NT	5	Tám cá thể được quan sát vào tháng 12/1993, 89 cá thể được quan sát vào tháng 7/1996 và 2 cá thể được quan sát vào tháng 12/2000 ¹ .
Giang sen <i>Mycteria leucocephala</i>	A1	NT	10	Loài này rất nhiều lần được ghi nhận tại Cần Giờ như 20 cá thể vào tháng 9/1993, 22 cá thể vào tháng 12/1993, 169 vào tháng 7/1996 và 37 vào tháng 12/2000 ¹ .

Ghi chú: † = không chắc chắn có phân bố thường xuyên với số lượng lớn.

Loài chỉ phân bố trong một đơn vị địa sinh học: Khu vực này không đáp ứng tiêu chí A3. Xem Phụ lục 4 để biết chi tiết.

Các loài khác đang được quan tâm bảo tồn

Loài	Tình trạng
Khỉ đuôi dài <i>Macaca fascicularis</i> ¹	NT

Các mối đe dọa đối với đa dạng sinh học

Tuy mật độ dân số xung quanh VCQT Cần Giờ tương đối thấp, nhưng đây vẫn là nguyên nhân tạo ra các mối đe dọa chính đến tính đa dạng sinh học của VCQT. Các mối đe dọa chủ yếu bao gồm việc phá rừng ngập mặn lấy gỗ và củi, phát triển nuôi trồng thủy sản không bền vững dẫn đến việc các vùng rừng ngập mặn bị quây vào cô lập trong các ao nuôi trồng thủy sản. Các mối đe dọa khác còn bao gồm việc đánh bắt thủy hải sản bằng các biện pháp không bền vững, và ô nhiễm do dầu thải của tàu bè và nước thải sinh hoạt và công nghiệp của thành phố Hồ Chí Minh¹. Tuy chưa xác định được chính xác mức độ và ảnh hưởng, việc trồng rừng ngập mặn lên các bãi bùn gian triều có lẽ cũng là một mối đe dọa lớn do phá hủy sinh cảnh quan trọng đối với các loài chim nước di cư.

Mối đe dọa	Độ nghiêm trọng
Trồng rừng	•
Nuôi trồng/ đánh bắt thủy hải sản	• •
Phát triển công nghiệp/ đô thị	•
Du lịch/ giải trí	•
Khai thác gỗ rừng ngập mặn	• •

Các hoạt động bảo tồn

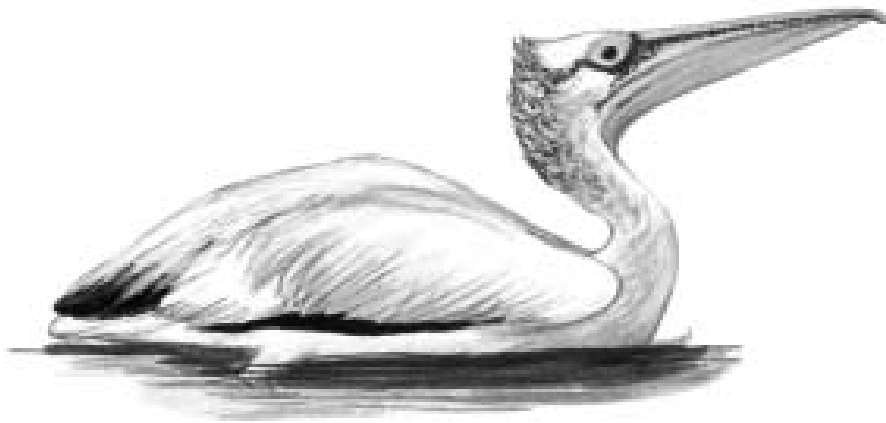
- Đã có hàng loạt các dự án tài trợ do các cơ quan khác nhau thực hiện tại Cần Giờ để hỗ trợ các hoạt động phục hồi rừng ngập mặn như của Tổ chức Hoạt động Tái thiết Rừng ngập mặn Nhật Bản (ACTMANG), Liên minh Châu Âu (EU), Quỹ MacArthur, Oxfam Mỹ và UNESCO/UNDP¹.

Kiến nghị

- Cần ngừng ngay việc trồng rừng ngập mặn lên các bãi bùn gian triều và ngăn chặn việc quây các vùng rừng ngập mặn vào trong các ao nuôi trồng thủy sản.
- Tăng cường thực thi pháp luật để nghiêm cấm khai thác không bền vững rừng ngập mặn và đánh bắt thủy sản bằng các phương pháp hủy diệt.

Tài liệu tham khảo

1. Birdlife International và Viện Điều tra Quy hoạch Rừng (2001) *Sách Thông tin về các Khu Đặc dụng Hiện có và Đề xuất tại Việt Nam*. Hà Nội, Việt Nam: Chương trình BirdLife Quốc tế tại Việt Nam và Viện Điều tra Quy hoạch Rừng.
2. Eames, J. C. and Tordoff, A. W. (in prep.) Recent records and a conservation status review of some threatened and near-threatened bird species in Vietnam.
3. Anon. (1998) *Draft biosphere reserve nomination form: Can Gio Mangrove Biosphere Reserve*. Draft submission to UNESCO.

Bồ nông chân xám *Pelecanus philippensis*